

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמאי ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתם סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הנה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקוויגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יחיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבשו בי תנומכי.

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה ומליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

מלליצי ידי עשר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל. ברש"י: פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, לפי שהיו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת אלילים והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן, ע"כ. והיינו שבאו לבזותו מחמת מעשי יתרו זקנו. ויש לדקדק מדוע דקדקו לומר בלשון זה, ולא אמרו בלשון פשוטה: הראיתם מזרע יתרו שהקריב לעבודה זרה. ומהו זה שדקדקו לומר 'בן פוטי זה שפיטם עגלים'. ונראה לבאר עפ"י שנתבאר בפרשת יתרו הטעם שקרא הפסוק ליתרו בשם פוטיאל, דכתיב (שמות וכה): 'לקח לו מבנות פוטיאל', הלא בשם זה נרמז מה שהיה מפטם עגלים לעבודה זרה, ויש בכך בזיון ליתרו, וכבר שנינו (ב"מ נה). שאסור לומר למי שעשה תשובה, זכור מעשיך הראשונים. ונתבאר שאדרבה בשם זה נתכוונו לרמוז דברי שבח ליתרו, שאע"פ שהיה אדוק בעבודה זרה שפיטם עגלים, עם כל זה שכח שם עבודה זרה לגמרי, וזה רומז מילת 'פוטיאל', דשם השכחה הוא פוטי"ה כידוע בספה"ק, והיינו מה שנקרא 'פוטיאל' שנרמז בה ששכח אל נכר. ובדרך זה יובן היטב מה שהשביטם כשטענו כנגד פנחס שהיה להם קנאה על כך שזכה לגדולה וזכרון מחמת מעשיו, ובאו לעורר שנאה כנגדו, בדוקא אמרו הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת אלילים, כי בכך רצו לומר שאי אפשר לפרש הפסוק הנ"ל לקח לו מבנות פוטיאל, שנקרא כן לשבח ולרמוז על ענין השכחה מעבודה זרה וכו"ל, וממילא שבח וגדולה הוא לפנחס להתייחס אחריו, אלא נקרא כן מלשון גנאי על שם שפיטם עגלים לעבודה זרה, וא"כ מתחזק הטענה כנגדו האיך יתכן שהעזי להרוג נשיא בישראל. והיינו משום שיתרו פיטם עגלים לעבודה זרה, שהיה כומר והיה אדוק בה ביותר, ומצינו ברש"י (ע"ז כו: ד"ה מינין) מינין היינו כומרים לעבודה זרה בין נכרים בין ישראל. וכתבו התוס' (חולין יג: ד"ה שחיתת) דנכרי האדוק בעבודה זרה הוא יותר גרוע ממין ישראל. ואמרו בגמרא

כגופו, שכל זמן שיהושע חי נראה למשה כאילו הוא חי, א"כ גם ע"י יהושע שבמקומו, חשוב כאילו אתה הנותן בעצמך.

לע"נ הג"ר מרדכי ב"ר יצחק פעטעני זצ"ל יא"צ כ"א תמוז

שני אחים, אחד מת, ואחד נסתכן והבריא, אם מלין השלישי. (המשך משבוע העבר) והנה בשו"ת הרשב"א (ח"א סימן רע"ד) כתב, וז"ל: שאלת בעדשים ופולים דהרש מצוי בהן הרבה במחור ולפיכך צריכין בדיקה, ונסתפק לך אם בדק קצת ולא מצא, אם נחזיק אותן במין שאין הרש מצוי בהן במחור ושוב אין צריך לבדוק, או צריך לבדוק כל אחת ואחת. תשובה: המינין הללו בלי ספק הרש מצוי בהן, ולפיכך אע"פ שבדק קצתן, אין בדיקת הקצת מטהרת חברותיה, כי באמת אין הרש מצוי ברוב, ומ"מ הוי מיעוט המצוי, וכל שמצוי אין סומכין על בדיקת הקצת ולא על בדיקת הרוב, עכ"ל.

וכתב האבני נזר דכוונת הרשב"א הוא כנ"ל, דחזקה לא שייך אלא על דבר היוצא מן הסדר, אבל בנוגע עדשים ופולין, אין זה דבר היוצא מן הסדר אם לא מצאו בהם תולעים, כי אין זה מצוי ברוב העדשים, ולכן לא שייך בזה חזקה. וז"ל: זה כוונת רשב"א שאין בדיקת מקצת הפולין מועיל לכולם, כי באמת אין הרש מצוי ברוב וכו', וזה כמו שכתבתי, עכ"ל.

והנה כתב המחבר (הלכות פסח סימן תס"ז סעיף ט'): תבשיל שנתבשל ונמצאו בו שעורים או חטים, אם נתבקעו החטים והשעורים ממש, הרי כל התבשיל אסור, ואם לא נתבקעו ממש, התבשיל מותר. והב"י הביא מהראב"ד וז"ל: זה דוקא אי לא משתכחי בהאי בישולא אלא תרי או תלת שערי, אז לא אסרינן ליה אלא בנתבקעו ממש, אבל אי משתכחי בהאי בישולא תלתא שערי [שלא נתבקעו], ודאי חזקה היא דאיכא טובא, ושמה נתבקעו [ואסור], עכ"ל.

והקשה האבני נזר, וז"ל: מדוע לא אמרינן דכשם שהוחזק להיות שם יותר שערי, כן הוחזק שלא נתבקעו, [דהרי שלשה שערי שמצאו בתבשיל לא נתבקעו]. אלא ודאי [צריך לומר כיסוד הג"ל דלא שייך חזקה אלא בדבר היוצא מן הסדר, לכן] במה שנמצא שעורים, שייך חזקה שיצא מכלל שאר תבשיל שאין בו שעורים. אבל במה שלא נתבקעו, אין זה חזקה, שכך הדרך הבאים במים מקצתם מתבקעות ומקצתם אינם מתבקעות, עכ"ל.

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

ארייברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח יורש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טון פאר אייערע שוועה פרייוואט. באמנות, קאנפידענשל.
- יעדע נאמען אין א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטון מיט גרויס איבערגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות די שטיין בלייבט אין דעם אויזען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- מ'לאזט איין וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקען, שהוא עת רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגן די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מחפז, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מרשם משה).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג, און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מקען אויך אפגעבען די שטיין און עס אליין אראפלייגן ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מקען באשטעלען אפאר שטיינער כדי מ'זאל עס לייגן ביי אסאך צדיקים.

דוקא אויך דעם מקובליגע אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר: יעדע חלב (אנציערע זיין הורץ צו אדישקייט), שיתחקך לבו לשמים לטובה (ס'טעט מענטש), ותראה מלאים (וועסט זעהן וואונדער). מקען עס געבן פון מעער.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים

dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחיד סגולה מקיימים אותה, וקל מאד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ת.ה. לנחת דקדושה מכל י"ח

מכון מליצי יושר

הופיע ויצא לאור

על פרשיות התורה ומועדים

עם ביאורים הארות והערות

"הגיד אדמו"ר זצוקללה"ה קודם פטירתו שאם ילמדו בספרים שלו, יהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתו ממש כמו בחיים"

(אין צבי עה"ת עמ' רמ"ב)

מלוקט מתוך גליונות "מליצי יושר" שיוצא לאור עולם מדי שבוע בשבוע

אי אפשר שישב בתשובה דכתיב 'כל באיה לא ישובו'. ומעתה טענו השבטים, שבדאי יתרו שהיה כומר ואדוק בעבודה זרה, אי אפשר שישב בתשובה וישכח שם עבודה זרה, וא"כ לא יתכן שהשם 'פוטאל' בא לרמז ששכח שם עבודה זרה, אלא ודאי שכוונת הפסוק לומר שאע"פ שהיו אלו בנותיו של יתרו שהיה מין, עם כל זה הותרו למשה ואלעזר, וזו היתה ממש טענת זמרי, כששאל את משה רבנו על האשה המדינית זו אסורה או מותרת. ושמה תאמר שאותן הבנות נתגייירו בלב שלם, והואיל שהם עצמם לא היו כל כך אדוקות בעבודה זרה כאביהן, ומשום הכי הותרו למשה, דאי לאו הכי לא היה משה נושא אותה, א"כ אפשר נמי שאף כזבי נתגייירה בסתר קודם שבא זמרי, ומן הספק לא היה לו לפנחס להרוג אותם, וזה היה עומק כוונתם שהזכירו את ענינו של יתרו כאן. (זרע שמשון וארא אות ה').

לע"נ הג"ר נחום ב"ר יוסף הסופר מטאחוב זצ"ל יא"צ א"י ויאמר ה' אל משה עלה אל הר העברים הזה וגו' ונאספת אל עמך. פירש"י: למה נסמכה

לכאן, כיון שאמר הקב"ה 'נתן נתן להם', אמר אותי צוה המקום להנחיל, שמא הותרה הגזירה ואכנס לארץ, אמר לו הקב"ה גזירתי במקומי עומדת, ע"כ וקשה מה לו יתברך לבשר למשה, דיה לצרה בשעתה, כמו שאמר לו יתברך בפרשת האזינו. ויראה שירמזו בזה פירוש לדברי הקב"ה שאמר 'נתן נתן להם', והוא בודאי היות חפצו יתברך שימנה משה רבינו אחר במקומו, ואז היה הזמן מוכשר להתקין אחר א'שר יוציאם', ולזה בא ההודעה קודם הזמן כדי שיבקש משה על מי שיומנה במקומו.

ולהיות שמשם הבין זה שבשביל כך בישרו הוא יתברך קודם הזמן כדי שימנה אחר במקומו, לכן אמר 'וידבר משה אל ה' לאמר' לו מי שיהיה הממונה כדי שידע גם הוא, ולהיות משה בגודל ענוותנותו אמר אחרי שאני מבין הודעה זו [נתן נתן להם] כדי שאמנה אחר במקומי, 'יפקוד ה' אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה', כי אתה תמנה מי שיוציאם ויביאם, והשיב לו הוא יתברך 'קח לך את יהושע בן נון', שהוא תלמידך. [ז"ל מלא העומר (טו:טז): הגם שכבר היתה הנבואה 'משה מת יהושע מכניס' הבין משה שרצונו יתברך שמשם יהיה הממנה, ומשה בענוותנותו אמר 'יפקוד ה' אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה', שאם אתה תמנה, יוכל להמשיך יותר קדושה].

ובזה תשובה למה שחשבת שאמרתי 'נתן נתן', כי אחר שתלמידך הוא כגופו, כמו שפירש"י (דברים לא:כט) שאמר משה 'כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתוני', ופירש"י 'והרי כל ימות יהושע לא השחיתו, שנאמר 'ויעבדו בני ישראל את ה' כל ימי יהושע', מכאן שתלמידו של אדם חביב עליו

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלוקט מתוך נלוות
"מליצי יושר"
שיצא לאור עולם מדי שבוע
בשבוע

ה"ר שלום איזון זצ"ל
בעת הספר בשעת הלילה
של מדין בעל החזון
יחזקאל, הכריז:
"נצטויות מאת רבינו
לפרסם שהבטתי שימליץ
טוב לפני שלימוד בספריו,
וכן לפני שיפיק את חידושי
תורתו"
(רבותא אמריס א"ח ח"ב עמ'
רמ"ז)

אפשר להשיג הספר בחנויות
המספרים המוכרות
המפצה ראשית: גיליוןמדי
718-633-5103

ליתר מרשים, וכן לקבלת גיליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

והפטר שמועו שמיעה הוא נגד מדת חכמה, והפטר חזון שהוא ראייה הוא כנגד מדת בינה ליבא היינו שיכנס למעמקי הלב, ואח"כ שבע דנחמתא כנגד שבע מדות התחונות, והם כולם הכנה לר"ה שבתשרי עתידין להגאל לר' אליעזר (ר"ה יא), ולשיטתיה אזיל דסבירא ליה (סנהדרין צז:) אם ישראל עושין תשובה נגאלין. ור' יהושע דסבירא ליה בניסן עתידין להגאל, לשיטתיה דסבירא ליה ולא בכסף לא בתשובה ומעשים טובים, ומר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי, דאלו ואלו דברי אלהים חיים, דאם ח"ו לא יעשו תשובה, אז לא יניחם ג"כ השי"ת ויגאלו בניסן בחסדו למען שמו, וכשיעשו תשובה אז יהיו נגאלין בתשרי.

ועל זה בא ההכנה לזה בעשר שבתות אלו הקודמים שיברר אדם עצמו בכל העשר מדות ע"י תשובה, ואף אם הבידור הוא מצד האדם, צריך להיות מתנתא לעילא ממדת מלכות ולמעלה, אך אנו מבקשים 'השיבנו ה' אליך ונשובה', והיינו על פי מה שנאמר 'משכני אחרך נרוצה', דאף שבאמת אנחנו נרוצה היינו מצידנו, וכמו שאמרו 'רצונינו לעשות רצונך ומי מעכב שאור שבעיסה', אך אנו מבקשים 'משכני אחרך', שימשיכנו שלא ימושך העומד מאחרינו ומושך חזרה לאחור, ומצד השי"ת הבידור הוא מעילא לתתא, ולכן הפטרה זו הוא כנגד מדת כתר.

ומסיים הפטרה זו 'קודש ישראל ה' ראשית תבואתה', היינו שישאל קשורים בשורש בהשי"ת בראשית המחשבה שהוא בחינת כתר עליון, דאיהו כתר מלכות, שזה היה תכלית מעשה שמים וארץ שיקבלו ישראל עול מלכות, ועיד"ז הם מכתירים להשי"ת בכתר מלכות.

וכן נאמר לירמיה 'בטרם אצרך בבטן ידעתך ובטרם תצא מרחם הקדשתיך', והיינו ג"כ בראשית המחשבה. וכתב מקודם 'זכרתי לך חסד נעורך אהבת כלולותיך', שבמתן תורה נקראו ישראל בתואר 'כלה', שעל זה נתייחד כל שיר השירים בלשון זה, וכן בשבת נקראו ישראל 'כלה' מלכתא' כיון שמקבלים אז עול מלכותו יתברך שמו, וכל אחד מישאל משליך כל עסקיו למען שמו. ואח"כ כתיב 'לכתך אחרי במדבר', שבא מרוב האמונה בה', כיון שהשי"ת מצוה שילכו במדבר, מן הסתם לא יחסר להם כלום.

וכן בשבת ג"כ אז האמונה בשלימות, שהאומות אינם מבינים שאדם ישבות ויבטיח השנה, ועל יום השביתה יוצאו עוד הוצאה יתירה, וישאל מאמינים שאדברה מהשבת יבוא ברכה ועושר, כמו שאמרו בשבת (ק"ט), והוא רק ע"י שלימות האמונה, וכמו שאמרו (ביצה טו:) לזו עלי וקדשו קדושת היום והאמינו בי ואני פועל.

ובשבת כל ישראל מפקדין עניני עוה"ז, ואיהו יומא דנשמתינ ולא יומא דגופא, ומשליך כל עסקיו, כמו שאמרו במכילתא (יתרו בחודש ז') 'ועשית כל מלאכתך', שיהיה כאילו כל מלאכתך עשויה, וזה נקרא 'לכתך אחרי במדבר', לכן יכול כל אדם לזכות בשבת שיהיה קשור בשורש בראשית המחשבה, ולזה עיקר ההכנה לר"ה הוא בעשר השבתות שבנגל בשבת להתברר בכל המדות עד ר"ה, ואז בתשרי עתידין להגאל.

אבל החק יעקב (שם ס"ק כ"ה) אכן כתב דיש לומר דאיכא חזקה שלא נתבקעו, אע"ג דאין זה דבר היוצא מן הסדר, וז"ל: כיון שנמצא תרי או תלתא ולא נתבקעו, אמרינן אף אם יהיה יותר ג"כ לא נתבקע, ולא החמירו באיסור משהו דרבנן כולי האי, עכ"ל. ולפי שיטתו גם במילה יש לומר דאיכא חזקה שיבירא.

אבל כתב האבני נזר וז"ל: האומנם כי בחק יעקב ראיתי דלא קי"ל כראב"ד מהאי טעמא, אך מסיים דלא נחמיר כולי האי באיסור משהו מדרבנן, אבל בפקוח נפש למה לא נחמיר, עכ"ל.

אבל סיים האבני נזר דאפילו דליכא חזקה שיבירא, מ"מ יש למוול בן השלישי. וז"ל: נראה לי שאם לא נמול השלישי בנתיפא כיון שנסתכנו יותר מסתם ילדים, מאן מפיס אם נסתכנו יותר מכפי הרגלו, ונתת דברך לשיעורין ונמצאו רוב ילדים ערלים, וכיון שבכל מילה יש קצת סכנה, ואעפ"כ צוותה תורה למוול. והטעם בזה ברור כמ"ש הר"ן (סנהדרין עד.) בטעם שעת הגזירה [שיש למסור נפשו אפילו על ערקתא דמסאני], משום שבשעה שמתאמצין לבטל דבר מה"ת, יהרגו אלפים, ואות אחת מהתורה לא יתבטל. הכי נמי בזה שאם באת לחוש, הא יתבטל מצות מילה לגמרי. והכי נמי בזה אם באת לחוש אפי' נתרפאו, מאן מפיס וכן"ל.

מ"מ י"ל התייחא אם נתרפאו שניהם, [דאיכא חזקה שיבירא], אבל אם נתרפא רק אחד, ואחד מת, או אפי' נפל מן הגג, דזה עצמו לא שכיח שימות אף אחד מחמת מילה או יפול מן הגג, ולא יתבטל בזה מצות מילה בכללה, שוב חיישינן. ומ"מ ל' להיפוך, כיון דהא דהוחזק לרפואה לאו מילתא הוא, ממילא אין חילוק בין נתרפא אחד לנתרפאו שניהם, וכשם שמלין בנתרפאו שניהם כך מלין בנתרפא אחד.

לע"נ הג"ר יוסף שלום פנחסבי"ר נרנ"ג זצ"ל י"א צ"ז תמוז

בין המצרים. בעשר שבתות מפרשת פנחס היינו מ"ז בתמוז עד ר"ה מפטיירין תלתא דפורענותא ושבע דנחמתא, שהם במספר עשר, ובכ"מ מספר עשר, מרמז על עשר ספירות, וגם החלוקה לשלוש ושבע, כנגד שבע תחונות מוחסד עד מלכות, שהם כנגד שבע ימי הבנין, ושלוש ראשונות שהם כתר חכמה בינה, שהם הנסתרות לה' אלהינו, וכנגדם השלוש דפורענותא היינו לתקן מה שפגמו אז וגרמו הפורענויות. וכן מסתיימין כל השלוש הפטרות בפסוק טוב, והתחלת השלוש הפטרות הוא בתיבות 'דברי', 'שמעו', 'חזון', והם נגד דיבור שמיעה ראייה.

והוא דמדת מלכות נקרא 'דיבור' דבר ה', שכן שבת שהוא כנגד מדת מלכות איתא בזוה"ק (ח"א לב.) דשבת 'דיבור' איקרי, וכן מצינו בהפטרה דשבת זה 'הנה נתתי דברי בפין', וכתב 'כן יהיה דברי אשר יצא מפי לא ישוב אלי ריקם כי אם עשה' וגו'. והנה נבואת ירמיה אף שבשעתו לא נשמעה, שהרי ייסר אותם על אשר לא שמעו בקולו, ועיד"ז בא הפורענויות. אך בגמרא (ברכות ו:) כל מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין.

והענין דמי שיש בו יראת שמים הוא נעשה מרכבה למדת מלכות שהוא בחינת 'יראה', כמו שמובא (זוהר ח"א ה:), והוא 'דברי אשר שמתי בפין', ואז 'לא ישוב אלי ריקם', ודבריו נשמעין. ולכן מייית בגמרא שם הראיה מפסוק 'סוף דבר הכל נשמע', היינו שאף שבזמנו לא נשמע, מ"מ סוף דבר יסבב ויתגלגל שיהיה נשמע, כמו שאמרו (מגילה יד.) נבואה שהוצרכה לדורות נכתבה, ויבוא זמן שיהיה נשמע. ועל זה מפטיירין הפטרת דברי ירמיה לתקן מה שלא שמעו אז דבריו, ושיהיו נשמע היום, והוא כנגד מדת כתר עליון דאיהו כתר מלכות.

תולדות הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע

גם בשנות חייו האחרונות לא פסק מלימודו ומכתיבת ספריו, ולא היה מפסיק אף בשעת קבלת חסידיו, והיה יושב וכותב ושומע בבת אחת מה שמדברים אליו, והיה עונה לשואליו על כל פרט ופרט, והשאייר אחריו כתבים למאות, שרק חלק קטן מאד מהם נדפס אחרי פטירתו, כי בחייו לא רצה לפרסם שום דבר ממה שכתב, ואף שלא רצה לפרסם את חיבוריו בחייו וגנום, אבל לפני פטירתו בקש מבנו וחתנו החורגים שיטפלו בכתביו ויוציאום לאור.

זמן קצר לפני פטירתו בא אליו חסידו הידוע ר' סנדר זילבר והזכיר לפניו את אשתו החולה, וביקש מהרבי שיתפלל עליה, כעבור זמן מתה, וכשהוגד לרבי צדוק דבר פטירתה, אמר: כך? אין לי איפוא עוד דעה בשמים, סימן הוא שקרוב יומי להסתלק מן העולם.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **לקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה

ואיש כזה יוכל לילך עם הקפדנים כפי דעתם להניח עצמו על טבעו, וגם עם המתונים כפי דעתם. וזה ג"כ ביאור המדרש 'נוצר תאנה', שמידותיו הטובים באים לו כדרך לקיטת התאנה שנלקטת מעט מעט (במדב"ר כא:טו), איש כזה 'יאכל פריה', ותן לחכם ויחכם.

ויקח את יהושע. ברש"י: לקחו בדברים והודיעו מתן שכר פרנסי ישראל לעוה"ב, ע"כ. דעל עוה"ז לא היה יכול להבטיח, אחרי ראו סופו של רועה ישראל שמת במדבר, ובנו לא מלא מקומו, על כן לא היה אפשר למשכו בדברים אלא ע"י מתן שכרו לעוה"ב.

צו את בני ישראל וגו' תשמרו להקריב לי במועדו. במדרש (במדב"ר כא:כ): איתא: זה שאמר הכתוב 'צדיק אוכל לשובע נפשו', זה אליעזר, שאמר 'הגמיאני נא', 'ובטן רשעים תחסר' זה עשו, שאמר 'הלעיטני נא'. הענין שנתנה שולחנו של אדם הוא במקום מזבח, על כן מבקש הקב"ה שישמרו ישראל שיהיה תמיד במועדו אשי ה', גם בעת החברן, ומפרש דע"י שצדיק אוכל לשובע נפשו, נעשה אשי ה', ועל ידי כן נעשה אותו תיקון כמו ע"י קרבנות שיוסלק השפע מס'א, 'ובטן רשעים תחסר', ובא השפע לישראל ע"י כן שאוכל בבחינת גמיה, ולא בחינה לעיטה.

לע"נ הג"ר שלמה ב"ר יוסף פלאצציק זצ"ל העילוי ממייצ"ט י"א צ"כ א"א תמוז

והיתה לו ולזרעו אחרי. אמרו בקידושין (דף סו:): היה עומד ומקריב על גבי המזבח ונודע שהוא בן גרושה או בן חלוצה, עבודתו כשירה. וכתב הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס שם), וז"ל: אבל מ"מ צריך להחזיר מעות פדיון בכור אם נתנו לו, והבכורים צריכין פדיון מחדש, כדכתב בשו"ת חות יאיר (סי' קי"ג). ודע דבחינושי הארכתי בטעם חלל שלא נודע דעבודתו כשירה, וארשום כאן מעט מזער, דפסול חללות משום דחלל לאו זרעא דאהרן הוא (ע' יבמות עד:), ולכן אינו יורש מאהרן ענין הכהונה, וע"כ לפי המבואר בספרא (בהר פרשה ו' ברייתא ה') דכל המוחזק אחר אדם שהוא בנו, יורש מקרא ד'והתנחלתם אותם לבניכם אחריכם'. ומשמע דאפי' באמת אינו בנו, מ"מ כל זמן שלא ידענו, זה יורש מפאת ההחזקה, לכן הכי נמי כל זמן שלא ידענו החללות, הרי היה מוחזק בזרע אהרן ויורשו והוי כהן גמור. ועפ"י ז"ל גם ככהני זמן הזה דהוי כהנים גמורים וכמובן.

ועפ"י ספרא הנ"ל מסתלק פלפול האחרונים בכל ירושת בן דניחוש דילמא לאו אביו הוא, ואין הולכין בממון אחר הרוב, דלספרא הנ"ל מפאת ההחזקה לבד הוי יורש ודאי. וכעת ראיתי בשו"ת רדב"ז (ח"ג סי' תתקצ"ב) שכתב וז"ל: ודאי כיוון דהוחזק שהוא אחיו, יורש כל היכא דלא ידעינן אם יש לו יורש קרוב מזה, וכשיבא היותר קרוב, מוציאין מזה ונותנין לו, וליכא הכא לא זילותא דבי דינא ולא דבר שאינו מתוקן, שהרי באותה שעה שלא היינו יודעים לו יורש אחר, מתוקן היה, עכ"ל והיה לו ז"ל להביא הספרא הנ"ל, שעפ"י הספרא דבריו

לע"נ הר"ר שלמה ב"ר אברהם צבי פעלדמאן זצ"ל י"א צ"כ תמוז

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל. איתא במסכת דרך ארץ זוטא (פ"א): אם ראית חכם שמת, אל תחזור מעליו עד שתולכיהו לקבר, שבחזירתך יספרו בשלומך כשלום פנחס בן אלעזר, ע"כ. הנה מכאן תוכחת מגולה לאותן אנשים שאינם עוסקים בגמילות חסד של אמת ליטול חלק בטרהר וקבורה של מת, וטענתן בפניהם שראוי לאדם ליזהר מכל טומאה. אמנם טועים הם, כי אינו מזהר בזה רק כהן, ומה שהזהירו בספרי קודש שלא לטמאות עצמו, היינו לילך לבית הקברות שלא לצורך, או לטמא שלא לצורך, אבל לא למנוע עצמו ממצוות גדולות כאלו. והראיה מפנחס שהרג זמרי, והרי לא ידע שיעשה לו נס ולא יצא דם ולא יטמא באהל ובמגע, עם כל זה לא מנע עצמו ממצוה זו, דבמקום קידוש ה' אין חכמה ואין עצה. וזה הכוונה אם ראית חכם שמת אל תחזיר מעליו עד שתולכיהו לקבר, ולא תאמר שאין נאה וראוי לך לטמאות, שבחזירתך יספרו בשלומך כשלום פנחס בן אלעזר ותקבל שכרך מאת הגומל חסדים טובים.

ליכות והצלחה ש.ב.ש.ה.

איש אשר רוח בו. במדרש (ילקוט'ש

תשע"ו): שיהא הולך עם הקפדנים כפי דעתן, ועם המתונים כפי דעתן. עוד במדרש רבה (כא:יד): קח לך את יהושע לקיים מה שנאמר 'נוצר תאנה יאכל פריה'. אפשר לומר, כי ב' אופני צדיקים יש, אחד שנוגד מרחם אמו קדוש יאמר לו במדותיו הטובים, ענותן, ואין בו שמץ כעס וכו'. והב' שבטבע הוא בעל מדות רעות ובעל

יצר, ורק שכלו יתגבר עליו ומושל בתאוותיו. והנה הראשון בא מיד שלם לעולם, אבל השני הלך לכבוש וכבש עד שביטל כל תאוה רעה ממנו, כי לא בפעם אחד יגבור איש להשליך מעליו כל תאוותיו, ושיעשה רק טוב.

והנה למנהיגי ישראל יותר טוב בחינה ה', שידוע טיבו של היצ"ר ולשפוט ולהוכיח על זה. משא"כ אם אין יודע כלל מטיב תאוה, אינו יכול להוכיח ולהורות זאת הדרך שילך בו. ועוד, כי יותר טוב מנהיג שבטבע הוא אש ורוח, ורק במלחמתו עם היצר הפך טבעו ועשה עצמו לנמוך רוח, כי לפעמים צריך המנהיג לבא בשבט מושל.

ושאל המלך היה בבחינה הא', ככתוב 'אם קטן אתה בעיניך', דהיה קטן בעיניו אף בעת שהיה צריך להיות גדול. וכתוב אצלו 'בן שנה שאול במלכו', ודרשו רבותינו (יומא כב:): כבן שנה לחטא, וזה בבחינה הא'. משא"כ בדוד המלך כתיב 'אדמוני יפה עינים', ודרשו במדרש (ילקוט שמואל א קכ"ד) 'כי זה הוא', זה הוא בעוה"ז, וזה הוא בעוה"ב. ופירש הבינה לעתים, שנמנע שמואל מלמשחו מפני שנראה לאיש עוה"ז, ואמר הקב"ה אדרבא, מפני שהוא זה בעוה"ז, על כן הוא זה לעוה"ב. ואמר הקב"ה למשה על יהושע 'איש אשר רוח בו', ואעפ"כ שבר רוחו להעמיד ספסלים לביהמ"ד,

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

תולדות בעל החזון יחזקאל זי"ע

מספר הרב לאנג, נוכחתי פעם בברית שבבת שהשתתף בה מרן הגר"י אברמסקי, וכשהגיע המוהל לפריעה, לא הצליח בשום אופן לקיים את המצוה למרות היותו מוהל ותיק, המוהל ניסה שוב ושוב ולא עלתה בידו, הקהל עמד מופתע, אבל מרן הגר"י שאל אותו: "טעמת כבר משהו היום?" היה זה אחרי מוסף והמוהל התפלל עם הקהל וכמובן לא טעם כלום, מרן הגר"י אמר לו שיעשה קידוש ויאכל משהו, ואחר כך יחזור לפריעה, המוהל עשה כפי שנצטווה ואחרי שאכל וקיבל קצת כוח, קיים את המצוה בלי כל בעיה.

כשלמדתי בכולל קובנא על יד ישיבת סלבודקה, נכנס פעם מרן הגר"י אברמסקי להיכל הכולל, ובקש להודיע דבר מה לאברכים, מי שהכיר את שיחו ושיגו של מרן הגר"י, ידע שמלבד תורה וחסד לא היה לו שום דבר. והנה מרן הגר"י שוחח עם האברכים על החובה המוטלת עליהם לצאת כמה שעות ביום לפעול בקרב העולים החדשים שהגיעו באותה תקופה מארצות המזרח, הוא הביא לנו משל שהמצב דומה לבית חולים שתהיה בו שביית אחיות, ובשל כך אין עזרה במיון, והחולים עלולים למות. מרן הגר"י זצ"ל הוסיף ואמר לנו שבתקופה כזו אפשר לאסוף ברחובות שקים של מצות, וזכורני שעשינו כדבריו ויצאנו לפעול.

כשלמדתי בכולל קובנא נכנס פעם מרן הגר"י אברמסקי לכולל, וכשראה שהאברכים מדברים בלימוד בתחילת הסדר, אמר לנו שבתחילת הסדר צריך ללמוד וללמוד וללמוד, ורק אחרי שלמדנו כמה דפים וחזרנו היטב על הסוגיות, אפשר לקראת סוף הסדר לדבר בלימוד.

לחיות בה חיי אישות סתם, אז אם יש בדבר זה עידי יחוד, היא נעשה ממילא אשת איש, עכ"ל.

והנה הרמב"ם (סוף פ"ז אישות) כתב וז"ל: וכן המקדש בפחות משוה פרוטה או במלוה, וחזר ובעל סתם בפני עדים צריכה גט, שעל בעילה זו סמך, ולא על אותן הקידושין הפסולין, חזקה היא שאין אדם מישראל הכשרים עושה בעילתו בעילת זנות, והרי בידו עתה לעשותה בעילת מצוה, עכ"ל. וכתב החזון יחזקאל דמדברי הרמב"ם נראה דבנישואין אזרחים אין צריך גט, וז"ל: אחרי עיון בעומק הדברים לא נמצא יסוד מבוסס להצריך גט בנישואין אזרחים, דהרי הרמב"ם דקדק בלשונו וכתב 'מישראל הכשרים', אבל מי שאינו ישראלי כשר, לא נאמרה בו חזקה זו שאינו עושה בעילתו בעילת זנות, ואפילו באדם מישראל הכשרים לא כתב הרמב"ם את דינו אלא ככהאי גוונא שקדשה קודם במלוה, או בפחות משוה פרוטה וגילה הוא את דעתו ורצונו שאשה זו תהיה קנויה לו ואגידא בו בקשר נישואין כדת משה וישראל, וכן גילתה גם היא את דעתה. אבל בנישואין אזרחים שאין לנו שום גילוי דעת מהם שהם רוצים באגוד והתקשרות בקידושין תורה, מנין לנו לומר מסתמא שבעל לשם קידושין, עכ"ל.

והנה בהלכות גירושין (פ"ה ה"ז) כתב הרמב"ם, וז"ל: המגרש את אשתו וחזר ובעלה בפני עדים, קודם שתנשא לאחר, בין שגרשה מן הנישואין בין מן הארוסין הואיל ואשתו היתה, הרי זו בחזקת שהחזירה ולשם קדושין בעל ולא לשם זנות, עכ"ל.

וכתב החזון יחזקאל דגם מדברי הרמב"ם אלה רואים יסוד הנ"ל, וז"ל: הרי גם פה הטעים הרמב"ם בדבריו 'הואיל ואשתו היתה הרי זו בחזקת שהחזירה', אבל בזו שלא היתה אשתו כדת משה וישראל מעולם, אינה בחזקת שבעלה עכשיו לשם קידושין.

גם בשו"ע (אבה"ע סי' קמ"ט סעיף ה') כתב המחבר כדברי הרמב"ם, וז"ל: לא אמרו חזקה זו שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות אלא באשתו גרושה, או במקדש על תנאי ובעל סתם, שהרי אשתו, ובאשתו הרי הוא בחזקתו שאינו עושה בעילתו בעילת זנות, עכ"ל. הרי דקדק המחבר בלשונו והוסיף טעמא דמילתא 'שהרי אשתו', לומר לן דכי אמרינן שחזקה שגמר ובעל לשם קידושין, היינו דוקא באופן שכבר גילו את רצונה שתהיה אשתו בקשר אישות של קידושין תורה.

וכדעת הרמב"ם כן גם דעת רש"י (גיטין פא: ד"ה מה), שדקדק וכתב וז"ל: הא חזינן דבעל, ואין אדם בועל את "אשתו" בזנות לבד, ע"כ. הרי גם מדבריו משמע שחזקה זו איתא אלא בזו שהיתה כבר אשתו, עכ"ל.

ובסוף דבריו מסיק החזון יחזקאל דיש בזה שלשה חילוקי דינים, וז"ל: (א) המגרש את אשתו, ואח"כ בעלה, אמרינן דלשם קידושין בעל ולא לשם זנות, והיינו מטעם שכתב הרמב"ם (גירושין פ"ה ה"ז) 'שהואיל ואשתו היתה, הרי זו בחזקת שהחזירה'. אבל לא

משום חומר האיסור דבעילת זנות אמרינן שבעל לשם קידושין, ולהכי לא בעי הכא שיהיה דוקא אדם 'מישראל הכשרים'. ולכן ישנה חזקה זו אפילו בגרשה משום שמצא בה דבר ערוה והרי היא אסורה לו. אך כל זה כשבעלה קודם שנשאת לאחר וגרשה השני, משום שעוד דעתו עליה אמרינן שהחזירה, אבל אם אחרי ששלחה בעלה הראשון נשאת לאחר, ואחר שגרשה השני נבעלה בפני עדים

מדוקדקים טפי, דמוחזק אחריו הוא יורש ודאי מגזה"כ, ואפי' אם האמת אינו כן, מ"מ כיון שאנחנו לא ידענו, ואצלנו מוחזק ביורשו, הוא יורשו ודאי, שהחזקה הוא המורשת, לא עצמיות הקורבה.

לזכות אלעזר חיים בן הינדא להצלחה בכ"ע

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. ברש"י לפי שהיו השבטים מבזים אותו הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן. ותמוה דאם יחסו אחר אהרן אסתלק ליה יתרו? הלא גם המה מודים שאביו ואבי אביו מיוחסים, ומצדם לא היה עושה מעשה כזו, אלא מצד תערובות אבי אמו הוא בא לזה. ולענ"ד נראה על פי אומרים 'לא נתכנה פנחס עד שהרגו לזמרי', וחשבו השבטים שמה שלא קנא משה רבינו בזמרי, הוא לפי ששימש בכהונה ואסור לטמא למתים. ואף שאמרו רז"ל בנסיים שנעשו לפנחס, שלא מתו עד שחבטם לפני המקום כדי שלא יטמא פנחס, מ"מ אין סומכין על הנס, וחשבו השבטים שזה היה לפחיתות פנחס שלא זכה להמשח עם כל בני אהרן, וזה מפאת שבא ממדינית בתו של יתרו, ועל כן לא זכה להמשח בשמן המשחה, ורק במה שמסר נפשו זכה לכהונתו. אך ידוע מה שכתב האריז"ל דבשעה שנכנס פנחס אצל זמרי, פרח ממנו נשמתו, וכשהרגם נכנסו בו נשמות נדב ואביהוא, נמצא שאז נהיה לא בן בנו של יתרו ואהרן, כי אם בן אהרן ממש, וזהו הכוונה דבא הכתוב ויחסו אחר אהרן, שלא תחשוב מה שלא נמשח הוא לפחיתותו היותו בן בתו של יתרו, דאדרבה זה לשבחו, שנהיה בן אהרן, וכבר נמשח בהיותם בגוף נדב ואביהוא.

לזכות ולפרוש י.ע.ב.

איש ואשה הדרים יחד בנישואי אזרחים אם צריכים גט. הנה יש מחמירים באיש ואשה הדרים יחד חיי אישות בזוג שנזדווגו בנימוסי האזרחים, ומצריכים גט כדת משה וישראל. וכתב החזון יחזקאל (שו"ת סי' י"ג) דיש כמה טעמים לזה, וז"ל: מטעם האמור בגיטין (דף עג:) שאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות, וגמר ובעל לשם קידושין, ומה שאנו רואים שהם דרים יחד כדרך איש ואשה, הרי אנו כעדי יחוד (עי' בית שמואל סו"ס ל"א), וקיי"ל הן עדי יחוד הן עדי ביאה. ועוד, דהם מעמידים דבריהם לדעת הרמב"ם (מלכים פ"ד ה"ד) שפלגש אסורה להדיט, ואין אדם עושה בעילתו בעילת איסור, ובודאי בעל לשם קידושין, עכ"ל.

אבל בשו"ע (אהע"ז סימן כ"ו) מובא שיטה החולק על הרמב"ם וסובר שהדיוט מותר בפלגש. ולכאורה לפי שיטה זו ליכא טעם המובא לעיל דכיון דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות לכן בודאי בעל לשם קידושין, דהרי פלגש מותר להדיוט.

וכתב החזון יחזקאל דבאמת גם לפי השיטה שהדיוט מותר בפלגש, יש לומר דבנישואין אזרחים נעשה ממילא אשת איש, וז"ל: יש אומרים שלא בעינן כלל שיכין ויבעול לשם קידושין כדת משה וישראל, אך כיון שהוא דר אתה והוא בא אליה משום חיי אישות, היא נעשה ממילא אשת איש, ואינו דומה לפלגש, דשונה היא פלגש שיחודה לו לכתחילה לחיות אתה חיי פלגש לבד, אבל היכא דנחית

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר

חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על מסכת חלה

במהדורה מפורטת בתכלית ההידור והיופי

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית: עם הספר - ר' בנימין לעווין
וחבר יצחק מיטניק שליט"א 347-332-0000

'רבינו בחיי' לרבינו בחיי ב"ר אשר זי"ע

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר:

סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב 'חיי', יהיב מזוני.

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי. פירשו קצת המפרשים, 'הניח, מלשון: 'בשובה ונחת', כי בקנתו הניח למידת הדין, כענין: (שמות לג, יד) 'והניחתי לך'. אך המובן ממלת 'השיב' שהחמה היתה ראויה ללכת על ישראל, אלא שפינחס השיבה לגמרי ולא הלכה. ויש לדקדק: ואין לא הלכה, ומתו מן ישראל ארבעה ועשרים אלף, אבל זה ראה שכלל היו משבט שמעון, ולא נפקד אחד מן ישראל משאר השבטים, וזהו השבת החמה משאר ישראל, וזהו הביאור: 'השיב את חמתי מעל בני ישראל', שלא חלה מדת הדין חוץ מן השבט, זהו: 'ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי', ולא כליתי אחד מן ישראל.

נמצאת למד שהשבת החמה גרמה קיומן של ישראל, שאלמלא כן היו כליו, וא"כ פנחס גרם לישראל אורך ימים ושנות חיים מאותו זמן עד סוף העולם, ואותו השנים אין להם סוף ותכלית, ולכן זכה לחיות לאין תכלית, מזה כנגד מזה, כי פינחס זה אליהו, כענין שאמר הנביא: 'בריתי היתה אתו החיים והשלום', ונאמר כאן: 'את בריתי שלום'.

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמות' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דידן'

שירו לה' שיר חדש, יש לומר שירה לפני בורא העולמים, והשירה פורצת רק מתוך לב הומה בשמחה ורצון, מתוך התפעלות והתרגשות, רק לא להתיישן ברוח, בכל רגע יש חדש בבריאה, יש חדש באדם, בראייתו ובהרגשותו, וילך מחיל אל חיל, וזהו חייל ה' האמיתי, שלא יעמוד במקום אחד, אלא יטפס ויעלה ב'סולם המוצב ארצה', ולא ימצא מנוח וספוק עד שיגיע ל'וראשו מגיע השמימה', כי אז יעקור האדם מלבו את מדותיו האנוכיות קנאה השטא וכיוצא בהן, הוא ישוה את עצמו כחלק מכלל ישראל המעורה ומושרש בטוב ברכות תורת ישראל, כי טיפת מים אחת, היא אין ואפס אל מול הים הגדול המנשא את נחשולי מימיו למרחקי מרחקים, ופולט אל חופיו ומפריצו את מרגליותיו ומכמניו ואומר שירה, ולכשתפול הטיפה האחת אל תוך הים הגדול, מתאחדת היא עם כחו הגדול, ולא תרצה יותר להיפרד ממנו, 'לתאוה יבקש נפרד', כל תאוותיו ורצוניו יתמזגו לכח אדיר אחד של 'צמאה לך נפשי כמה לך בשירי לבי ובשרי ירגנו אל אל חי'.

'דגל מחנה אפרים' להרה"ק רבי משה מחנה אפרים ב"ר יחיאל מיכל

זי"ע

בעל 'אהבת ישראל' מויזניץ זי"ע היה אומר:

ללמוד ספר 'דגל מחנה אפרים', מסוגל לבנים טובים

יפקוד ה' אלהי הרוחות לכל בשר איש על העדה אשר יצא לפניו ואשר יבוא לפניו. יש לבאר בזה להבין מה שהזכיר בכאן דוקא 'אלהי הרוחות לכל בשר', מה שלא אמר כן בשום מקום, והיה די לומר 'יפקוד ה' איש על העדה'. ויש לומר בזה, דהוצרך לה' לומר זה כאן, דהנה תפילת משה רבינו ע"ה היה כאן שלא תהיה עדת ישראל כצאן אשר אין להם רועה, והיה שיהיה להם ראש ומנהיג כדי שידבקו בו, והוא ינהלם וידירכם בדרך ישרה, ושיוכל להעלות נשמותיהן בעת הצורך. והנה ידוע ראשי הדור הם לפי הדור, ולפי שורש נשמותיהן, כן שולח ה' ב"ה היודע שורש נשמות של כל ישראל תמיד בכל דור ודור ראש ומנהיג להם כפי אותו הדור, וכפי מה שצריך אותו הדור, בכדי שיוכל הראש הצדיק להעלות כל בני דורו לשורשן ולקרן לפני ה', ולכן אי אפשר שיתמנה ראש על הדור ע"ה אדם, כי אם ע"ה ה' ב"ה שהוא מקור המקורות ונשמה לכל הנשמות, ויודע שורש נשמות של כל דור ודור, כן הוא שולח ראש ומנהיג להם לפי מה שצריכים.

וזה יש לומר שרימז 'יפקוד ה' / שאתה 'אלהי הרוחות לכל בשר', היינו אלהים על כל הרוחות והנשמות של כל בשר, ולכן לך נאה לפקוד איש על העדה. גם 'יפקוד' הוא לשון חיבור, כמו 'דם מפקד פקיד' (כתובות ה:). והיינו שהתפלל שיחבר ה' הרוחות והנשמות 'לכל בשר' כל אחד לשורשו, 'איש על העדה', היינו על ידו יעלו ויתחדו הרוחות והנשמות של כל בשר לשורשם, ולכן אתה ה' צריך לפקוד ולמנות האיש הזה לפי הדור. 'איש על העדה', היינו לא כמו שאמר ישראל בימי שמואל הנביא 'תנה לנו מלך', שיהיה המלך בידם, רק 'איש על העדה', שהוא יהיה עליון 'על העדה', שכל נשמות ישראל יהיו דבוקים בו, והוא יהיה כלל כל נשמות ישראל שבאותו הדור, כדי שעל ידו יוכלו לעלות ולדבק בשורשם.

והוא שרימז רש"י בצחות לשונו: 'אמר לפניו רש"ע גלוי וידוע לפניך דעתו של כל אחד ואחד, היינו הדעת של כל אחד ואחד שהוא לפי שורש נשמתו ואינם דומין זה לזה, לכן מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו, היינו כנ"ל שיהיה המנהיג כלל דעת של כל ישראל, ויהיו הכל כלולים בו כל אחד לפי דעתו, 'אשר יצא לפניו', היינו בתחילה יצא הוא מן הכוחות הרע, 'אשר יבוא לפניו' היינו קודם להם יקשט עצמו לצאת מן הקליפה ולבוא אל הקדושה, ואח"כ אשר יוציאם מן הקליפה, ואשר יביאם אל הקדושה, והבן.

להראשון, לא אמרין עוד 'הואיל ואשתו היתה הרי זו בחזקת שהחזירה', שכיון שנשאת כבר לאחר, אין דעתו עליה עוד, וכנכריה נחשבת לו.

ב בקדשה בפחות משוה פרוטה או במלוה ואח"כ בעלה, והיינו שלא היתה עוד אשתו קנויה לו בקידושי תורה כדין, אבל יש לנו גילוי דעתם וחפצם שרוצים הם בקשר אישות בקידושי תורה כדת משה וישראל, בכגון זה כתב

הרמב"ם (סוף פ"ז אישות) דהטעם דאמרין שבעל לשם קידושין הוא 'משום שאין אדם מן ישראל הכשר עושה בעילתו בעילת זנות, והרי בידו עתה לעשותה בעילת מצוה'. אחרי שיש לנו גלוי דעת של שניהם שרוצים הם בקשר אישות בקידושי תורה.

ג בבעל אשה פנויה סתם בפני עדים, דעת הרמב"ם שבהכאי גוונא לא אמרין שבעל לשם קידושין אפילו אם מוחזק לן הבעל שהוא אדם 'מן ישראל הכשרים'. כדמשמע מהא שכתב (גירושין פ"ה ה"ט) 'שלא אמרו חכמים חזקה זו אלא באשתו שגרשה בלבד, או במקדש על תנאי ובעל סתם, שהרי אשתו הוא', הרי משמע מדבריו שלא אמרו חזקה זו בבעל סתם אשה פנויה שלא היה בינו ובינה עסק קידושין קודם אפילו באדם מן ישראל הכשרים, עכ"ל.

והנה בהכלל דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות, חקר החזון יחזקאל בגדר הדברים, וכתב דיש לבאר זה בשני אופנים, וז"ל: יש לחקור הא דאמרין באדם מן ישראל הכשרים כשראינוהו אותו שבעל אשה שאינה השתא אשתו, שבעל אותה לשם קידושין, אם היינו משום דאי הוה בעילת איסור או בעילת זנות, לא היה בא עליה. או דאמרין שהוא בועלה מפני שיצרו תקפו ואינו יכול להתגבר עליו, והוא היה בא השתא שיצרו תקפו אפילו בבעילת איסור ובבעילת זנות, ורק אם הוא אדם מן ישראל הכשרים, אז הוא מתקן מה שיש בידו לתקן ובעל אותה לשם קידושין היכא שיש לנו הוכחה מקודם שהוא רוצה להתקשר באשה זו בקשר נישואין בקידושי תורה, כגון בגרושתו או בקדשה קודם בפחות משוה פרוטה.

ונראה כצד השני, דהלא אפילו בגרש את אשתו משום שמצא בה דבר ערוה, ואח"כ בעל אותה, הוכיח ברדב"ז (ח"ד סימן רע"ז) שאמרין שבעל אותה לשם קידושין, דנהי שיצרו תקפו והוא בא עליה אף באיסור, אבל כיון שהוא אדם מן ישראל הכשרים, הוא מתקן מה שיש בידו לתקן.

ליכות מ.ב.ה. להצלחה בכל מעשי ידיו, ושמידה עליהנה

החילוק בין משה רבינו ופנחס. נראה לי לומר דהא באמת לא היה אף אחד שמסר עצמו עבור עם ישראל כמו משה רבינו

בכל המסירות נפש כשהלך אצל פרעה ועשה הניסים והנפלאות וקריעת ים סוף וכשעלה לקבל את התורה, וכמו שאיתא בזוהר הקדוש שלא היה בעולם מי שיגין על הדור כמו משה רבינו ע"ה, ולכן הוא נקרא 'רעיא מהימנא', וא"כ היה מגיע למשה הרבה יותר מפנחס, ואלא מה קרה שניתנה השכר לפנחס לחיות לעולם, מה שלא זכה זאת משה רבינו.

ואמרת כן, דהא מבואר במדרש (סוף פרשת בלק) דכיון שנתרשל משה בכזבי בת צור, לא ידע איש את קבורתו כתיב, דהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה ע"כ.

והסברתי לענ"ד, דהנה הטעם שהקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה, הוא משום דכל פעולה ומעשה ודיבור שהצדיק עושה ואומר, זהו עושה רושם גדול בשמים, דצדיק גוזר והקב"ה מקיים, והקב"ה גוזר והצדיק מבטל, וא"כ גם העבירה הקטנה של הצדיק זה פוגם הרבה יותר מעבירה גדולה של הרשע, וזהו הביאור שהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה.

וא"כ הקב"ה אמר למשה רבינו במי מריבה שידבר אל הסלע, ובזה היה יוצא קידוש ה' גדול מאוד, שרק בדיבור של משה רבינו בשם ה' אל הסלע כבר יוצא מים בשביל כולם, וזה היה קידוש ה', ומשה רבינו הכה את הסלע, ובזה לא יצא הקידוש ה', וא"כ בזה הוא לא קידש שם שמים ברבים, ולכן השי"ת אמר לו שלא יכנס לארץ ישראל, ועכשיו כדי לתקן פגם זה שהכה את הסלע, היה למשה רבינו עוד פעם לקדש שם שמים ברבים במעשה כזבי בת צור, ואז אם היה עושה מעשה דפינחס והיה הורג את כזבי בת צור, והיה מקדש שם שמים ומציל עם ישראל כמו פינחס, א"כ בזה היה מתקן מה שלא קידש שם שמים בהכאת הסלע, ואז היה מתקן הפגם של הכאת הסלע, והיה בזכות קידוש ה' זה נכנס בארץ ישראל, כיון שבזה היה מתקן כנ"ל.

וזהו הביאור במדרש על שנתרשל משה במעשה כזבי בת צור לא ידע איש את קבורתו, שאם לא מתרשל היה מתקן, ולא היה צריך בכלל קבורה כיון שהיה חי לעולם כמו אליהו שזהו פנחס, כנלענ"ד בזה, ואם שגיתי ה' הטוב יכפר בעדי.

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר:

בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמותי (ספר מנחם ציון).

תפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א